

УРСУЛА ЛЕ ГУИН В ЕДИН ПРОЛЕТЕН ДЕН

Превод от руски: Цвета Чичовска, 1980

chitanka.info

Професор Бари Пениуизър седеше на бюрото си в студената сумрачна мансарда, вперил очи в книгата и коричката хляб пред него. Хлябът — неизменната му храна, книгата — трудът на целия му живот. И едното, и другото бяха прекалено сухи. Доктор Пениуизър въздъхна и потръпна. Апартаментите в долния етаж на тази стара къща са доста изискани, но на първи април, каквото и да е времето, изключваха отоплението; днес е втори април, а навън вали дъжд, примесен със сняг. Ако вдигнеше глава, доктор Пениуизър можеше да види през прозореца двете квадратни кули на катедралата Парижката „Света Богородица“ — в здрача неясните им очертания се извисяваха съвсем наблизко, струва ти се, че можеш да ги докоснеш с ръка.

Огромните кули се стопяваха в мрака. Доктор Пениуизър се топеше в униние. Ако не я напишеш, да не се мяркаш пред очите ми, беше казал деканът, и той написа тази книга и за награда получи една година отпуска, безплатна. Мансонският колеж не можеше да плаща на преподавателите, когато не преподават. И с оскъдните си спестявания ето го отново в Париж, наел както някога в студентските години тая мансарда, само за да може да чете в Националната библиотека ръкописите от петнадесети век и да се любува на цъфналите кестени по широките булеварди. Но в душата му е някак празно. Вече е на четиридесет, твърде стар е за тая самотна студентска мансарда. Мокрият сняг ще попари цветните пъпки и кестените няма да разцъфнат. И работата му опротивя. Кого ли интересува теорията му — „теорията на Пениуизър“ — за загадъчното изчезване на поета Франсоа Вийон в 1463 година? Никой не го е еня. В края на краищата теорията му за нещастния Вийон, най-великия поет сред престъпниците, е само една хипотеза. Как да я докаже, когато са изминали оттогава цели пет века? Нищо не може да се докаже. Пък и толкова ли е важно дали Вийон е умрял на Монфоконската бесилка или, както поддържа Пениуизър, в един Лионски бордей на път за Италия? Не е ли все едно? Че на кого е притрябвала истината за смъртта на Вийон? Или пък теорията на някой си доктор Пениуизър, който сам на себе си е станал дори противен. Саможив стар ерген, учен буквоед с мизерна заплата, заврял се в неотоплената мансарда на тая овехтяла къща, за да напише още една трудночетивна книга.

— В облаците витая — рече той гласно, въздъхна отново и пак потръпна от студ.

Стана, издърпа одеялото от кревата, уви се с него, седна отново на бюрото и посегна да запали цигара. Напразно щракаше със запалката. Въздъхна, надигна се пак, взе тубичката с вонящия френски бензин, напълни запалката, седна, уви се отново като пашкул и щракна. Изглежда бе разлял от бензина. Буйни пламъци лизнаха запалката, плъзнаха и по доктор Пениуизър, от китките на ръцете му чак до петите.

— Проклятие! — викна той, когато синкавите езичета запълзяха по пръстите му, скочи и замаха неистово ръце, като продължи да ругае и проклина съдбата си. Всичко му върви наопаки. И за какво ли толкова се старая? Беше втори април 1961 година, 8 часът и 12 минути вечерта...

В студената със скосен таван стая седеше прегърбен на масата човек. През прозореца зад него се мержелееха в пролетния здрач квадратните кули на катедралата Парижката „Света Богородица“. На масата пред него имаше парче кашкавал и грамадна ръкописна книга в кожена подвързия с железни закопчалки. Книгата се наричаше (на латински): „За първенстващата роля на Огъня над останалите три стихии“. Авторът я гледаше с отвращение. Близо до него върху желязната печка нещо бавно вреше в малък дестилационен апарат. От време на време Жеан Леноар местеше машинално стола си към печката, да се погрее, но мислите му бяха заети с много по-важни задачи.

— Проклятие! — рече най-сетне той на френски от епохата на късното средновековие, затвори книгата и се изправи... Ами ако теорията му не е вярна? Ами ако първенстващият елемент, господстващата стихия е водата? Как да докаже предположенията си? Би трябвало да има някакъв начин... някакъв метод... да може човек твърдо и окончателно да се убеди кое от двете е истината. Но всяка истина води до други истини, такава чудовищна бъркотия и всички велики умове на миналото си противоречат, пък и кой ли ще вземе да чете книгата му, едва ли и ония жалки буквоеди в Сорбоната. На тях всичко им намирисва на ерес. И за какво тогава се старая? Защо пропилява така живота си в нищета и самота, щом нищо не е узнал, а

само се е оплел в догадки и теории? Той крачеше яростно от единия до другия ъгъл на мансардата и изведнъж се спря...

— Добре! — каза той на Съдбата. — Прекрасно! Щом ти нищо не ми даде, тогава аз сам ще си взема това, което искам!

Отиде при купчината книги — книгите бяха струпани на камари на пода — измъкна отдолу дебел том, разтвори го и заби поглед в страницата. После със същото изражение на гневно предизвикателство се зае с приготовленията: сяра, сребро, тебешир... В стаята беше прашно и разхвърляно, но колбите и ретортите на малката маса за опити бяха безупречно подредени. Ето, всичко е вече готово. Защо се колебае?

— Нелепо е — промърмори той и погледна през прозореца към двете едва забелязващи се в мрака квадратни кули. Долу под прозореца мина градският пазач и оповести времето — осем часът, вечерта е студена, ясна. Тишината е такава, че се чува как се плиска в бреговете си Сена. Жеан Леноар сви рамене, намръщи се, взе парче тебешир и начерта на пода, до масата, пентаграма, после взе книгата и зачете високо, макар и несмело, латинския текст на заклинанието:

— Слушай ме и изпълнявай...

Заклинанието е ужасно дълго и цялото е някаква безсмислица. Гласът на Леноар звучеше все по-тихо. Стана му скучно и някак неловко. Измърмори набързо заключителните думи, затвори книгата — и смаян взе да отстъпва назад, към вратата, вперил очи в непонятното явление: в пентаграмата се бе появило огромно безформено същество, което неистово размахваше огнените си лапи, обвити в синкави пламъци.

Бари Пениуизър успя да угаси най-послед пламъците, като завря ръцете си в одеялото, с което се беше увил. Дори не беше се изгорил кой знае колко, само бе загубил душевното си равновесие. Седна отново на бюрото. Погледна книгата си. Очите му станаха кръгли. Пред него вече не беше тънката книжка в сива обложка със заглавие „Последните години на Вийон, изследване на различните възможности“. Не, това беше дебел том в кафява кожена подвързия и се наричаше: „Велики заклинания“. Що ще тая книга на бюрото му? Тоя безценен ръкопис от 1407 година? Нали единственият оцелял

препис се съхранява в Милано, в Амброзиевската библиотека? Пениуизър бавно се обърна. И зяпна от изумление. Заоглежда масичката с реторти и колби, неправдоподобните томове в кожени подвързии — натрупани на пода, към тридесетина купчини — прозореца, вратата. Познатият прозорец, познатата врата. Но до вратата се бе свило някакво безформено, черно същество, от което излизаха такива глухи, чести звуци, каквито издават панаирджийските тракала.

Бари Пениуизър не се отличаваше с особена храброст, но беше здравомислещ човек. Затова реши, че се е побъркал и каза съвсем спокойно:

— Вие да не сте дяволът?

Съществото трепна, като продължаваше да трака със зъби.

Професорът хвърли поглед към едва различимата в мрака катедрала и за проверка се прекръсти.

Непонятното същество не изчезна, само по-силно се разтрепери. После каза съвсем тихо на отличен английски... не, на отличен френски... не, на доста странен френски:

— Значи, вие сте господ бог.

Бари стана и взе да го разглежда.

— Кой сте вие всъщност? — властно запита той.

Съществото вдигна глава — лицето му беше съвсем обикновено, човешко — и кротко запита:

— Как се озовахте в моята стая?

Кратко мълчание. Леноар се надигна, изправи се в целия си не особено величествен ръст — пет фунта и два дюйма.

— Стаята е моя — рече той натъртено, макар и съвсем учтиво.

Бари заоглежда пак книгите и колбите. Още една минута мина в мълчание.

— Тогава как съм попаднал тук?

— Аз трябва да съм ви пренесъл.

— Вие вълшебник ли сте?

Леноар гордо кимна. Целият се бе преобразил.

— Да, вълшебник съм — промълви той. — Да, аз ви пренесох тук. Природата не пожела да ми разкрие тайните си, но аз мога да я покоря, Природата, ето, аз извърших чудо! Тогава по дяволите науката! Досега бях учен... стига ми толкова! — Той впери в Бари пламтящите

си очи. — Наричаха ме глупак, еретик, е добре, кълна се в бога, че съм нещо много по-страшно! Аз съм магьосник, доктор на черната магия. Жеан, Черният Жеан! Магията подействува, така ли е? И какво излиза — че само съм си губел времето с науката. Ха-ха! — прихна той, но лицето му не изразяваше тържество. — По-добре да не беше подействувала — рече той тихо и закрачи между купчините книги.

— И аз бих предпочел магията ви да не бе подействувала — подхвърли гостът.

— Но вие кой сте? — Леноар вирна глава и предизвикателно загледа Бари в лицето, макар че гостът беше с една глава по-висок от него.

— Казвам се Бари Пениуизър. Професор съм, преподавам френски в Мансонския колеж, в щата Индиана, карам отпуската си в Париж, изучавам късното френско средновеко... — Той се запъна. Изведнъж разбра защо Леноар има такова произношение и защо се казва Жеан, а не Жан. — Коя година сме? Кой век? Моля ви, доктор Леноар... — На лицето на французина се бе изписало пълно объркване. Не стига, че думите звучат по-иначе, но и самото им значение, изглежда, се е променило. — Кой управлява страната ви?! — закрещя Бари.

Леноар сви рамене — чисто френски жест (има неща, които не се променят).

— Крал сега е Луи — рече той. — Луи Единадесети. Гнусен стар кръвопиец.

Няколко минути те стояха неподвижни, също като издяланите от дърво индианци над вратата на дюкянчето за тютюн и се гледаха в упор. Пръв заговори Леноар:

— Значи вие сте човек?

— Да. Слушайте, Леноар, според мен... с вашите заклинания... май нещо сте объркали...

— Очевидно — каза алхимикът. — А вие французин ли сте?

— Не.

— Да не сте англичанин? — Очите на Леноар засвяткаха гневно. — Проклет британец!

— Не. Аз съм от Америка. Аз съм от... вашето бъдеще. От двадесети век. — Бари се изчерви. Глупаво прозвучаха думите му, а той беше скромнен човек. Но ясно разбираше, че всичко това не му се

привижда. Да, той е в стаята си, но сега тя е съвсем друга. Тези стени не изглеждат като да са строени преди пет века. Наистина, всичко е потънало в прах, но е съвсем ново. И томът на Алберт Велики в купчината до краката му е съвсем новичък, в мека подвързия от още неизсъхнала телешка кожа и златните букви на заглавието не са потъмнели. И човекът, който стоеше пред него — облечен не с костюм, а с някаква черна пелерина, явно си е у дома...

— Моля, седнете, господине — каза междуременно Леноар и прибави с изисканата учтивост на малко завеян учен, който няма пукната пара. — Трябва да сте изморен от пътуването. Нали ще ми окажете тази чест да споделите с мен моята вечеря? Имам хляб и кашкавал.

Седяха на масата и дъвчеха. Леноар се опитваше да му обясни защо е решил да прибегне до черната магия.

— Всичко ми опротивя! Съвсем ми опротивя! Работя така, без да жаля сили, в усамотение от двадесетгодишен, и за какво? Само за едното познание. Да узная някои и други тайни на природата. Но на човека не е съдено да ги узнае.

Той заби ножа в дъската на масата, Бари дори подскочи. Дребният хилав Леноар явно има буен нрав. Лицето му е прекрасно — макар и доста бледо, изпито, но е толкова умно, живо, одухотворено. На Пениуизър то напомняше лицето на прославения атомен физик, чиито фотографии често се появяваха по първите страници на вестниците чак до 1953 година. И навярно поради тази прилика Бари изтърси:

— Някои тайни все пак ние успяхме да узнаем, Леноар; и не чак толкова малко...

— Какво именно? — недоверчиво, но с любопитство запита алхимикът.

— Е, те не са от моята област.

— А умеете ли да правите злато? — с насмешка попита Леноар.

— Не, злато не можем, но диаманти правим.

— По какъв начин?

— От въглерод... изобщо, от въглища... при огромно нагриване и под огромно налягане, доколкото ми е известно. Нали знаете, че и въглищата и диамантите се състоят все от въглерод, от един и същ елемент.

— Елемент ли?! Какъв елемент?

— Нали ви казах, че аз самият не съм...

— Кой е първичният елемент? Коя е първенстващата стихия?

— завика Леноар със светкащи очи, размахвайки ножа.

— Елементите са около стотина — съдържано отвърна Бари, като се стараеше да не издава уплахата си.

След два часа, когато изцеди до последна капка познанията на Бари по химия, получени някога в колежа, Леноар изтича до близката пивница и се върна с бутилка.

— О, господине! — завика той. — Срам ме хваща, като си помисля само какво ти предложих — сух хляб и кашкавал!

В бутилката имаше чудесно бургундско, реколта 1477 година, явно годината е била добра за лозята. Пийнаха по чашка и Леноар рече:

— Ако можех поне с нещичко да ти се отблагодаря!

— Можете. Известно ли ви е името на поета Франсоа Вийон?

— Да, знам го — не без удивление рече Леноар. — Но той е писал само някакви глупости, и то на френски, а не на латински.

— А знаете ли кога и как е умрял?

— Разбира се. Обесиха го тук наблизо, на Монфокон, или в шестдесет и четвърта, или в шестдесет и пета с шайка негодници като него. А ти защо се интересуваш?

След още два часа бургундското свърши, гърлата на двамата пресъхнаха, навън студената ясна нощ вече изсветляваше, и градският пазач оповести, че часът е три.

— Ужасно се уморих, Жеан — каза Бари. — Изпрати ме обратно в моето време.

Алхимикът не взе да спори, беше прекалено учтив и изпълнен с благодарност, освен това, изглежда, и той се бе изтощил. Бари застана като дирек в пентаграмата — висок, кокалест, увит в кафявото одеяло, със запалена цигара в уста.

— Сбогом — печално промълви Леноар.

— Довиждане — отвърна Бари.

Леноар зачете заклинанието отзад напред. Пламъкът на свещта затрептя, гласът на алхимика звучеше все по-тихо.

— Изпълнявай и ме слушай — дочете той края, въздъхна и вдигна очи. Пентаграмата беше празна. Пламъкът на свещта все още

потрепваше. — Толкова малко узнах! — извика Леноар в празната стая. После заудря с пестници разтворената книга. — И такъв приятел, истински приятел...

Запали една от цигарите, които му беше оставил Бари — веднага се пристрасти към тютюна. И като седеше на масата, заспа и спа три часа. Събуди се, поседя още малко така в мрачни размишления, запали отново свещта, изпуши още една цигара, после разтвори книгата — „Велики заклинания“ и зачете на глас:

— Слушай ме и изпълнявай...

— О, слава богу! — рече Бари, излизайки припряно от пентаграмата и стисна ръката на Леноар. — Слушай, върнах се там... в моята стая, в същата тази стая. Жеан! Но тя ми се видя толкова овехтяла, ужасно овехтяла и празна, нали теб те нямаше там... и си помислих, господи, какво направих? Готов съм душата си да продам, само да мога да се върна при него... За какво ми е всичко това, което узнах в миналото? Кой ще ми повярва? Как ще докажа, че е било така? Пък и на кого, дявол да го вземе, да го разправя, когато никой не се интересува? Не можах да заспя, цял час седях и проливах сълзи...

— Тук ли искаш да останеш?

— Да. Виж какво взех... за всеки случай, ако отново ме повикаш. — Той струпа на масата осем пакета от същите цигари „Голоаз“, няколко книги и златен часовник. — За този часовник може да ни дадат добри пари — поясни той. — Сетих се, че банкнотите няма да ни свършат работа.

Щом видя печатните книги, очите на Леноар светнаха от любопитство, но той не помръдна от мястото си.

— Приятелю мой — рече той, — ти казваш, че си бил готов да продадеш душата си... сам разбираш... И аз бях готов. Но нали не сме го сторили. Тогава как все пак... в края на краищата... как се случи всичко това, а? Нали двамата с теб сме хора. Не сме дяволи. Не е имало и договор, подписан с кръв. Просто два човека, и двамата живеят в тази стая...

— Не знам — каза Бари. — После ще го обсъдим. Може ли да остана при теб, Жеан?

— Смятай, че си у дома си — рече Леноар и с галантен жест посочи стаята, купчините книги, колбите, ретортите, свещта, чийто пламък бе избледнял. През прозореца вече светлееха на сивото небе високите кули на катедралата Парижката „Света Богородица“. Пукваше се зората на трети април.

След като закусиха (коричка хляб и останките от кашкавала), те излязоха от къщи и се качиха на южната кула. Катедралата си беше същата, само стените ѝ не бяха така опушени като в 1961 година, но изгледът от кулата порази Пениуизър. Градчето долу беше съвсем малко. Две островчета, застроени с къщи; на десния бряг се гушат, обградени с крепостна стена, още няколко къщи, на левия — по няколкото улички около зданието на университета; и това е всичко. Между химерите на катедралата, на стопления от слънцето камък гугукаха гълъби. Леноар, за когото изгледът не беше нещо ново, изрязваше на парапета (с римски цифри) датата.

— Трябва да отпразнуваме този ден — каза той. — Хайде да излезем извън града. Две години вече не съм излизал от Париж. Да идем хей там... — Той посочи зеления хълм в далечината, където едва прозираха през утринната мъгла няколко бараки и вятърна мелница. — ... На Монмартър, искаш ли? Казват, че там имало чудесни кръчмички.

Животът им бързо се нормализираше. Отначало Бари се чувствуваше неуверено по многолюдните улици, но Леноар му даде запасната си черна пелерина с качулка и в това одеяние се отличаваше сред тълпата единствено с високия си ръст. Във Франция от петнадесети век той беше, вероятно, най-високият човек. Жалки условия за живот, въшки — неизбежното зло, но Бари и преди не държеше особено на комфорта; истински му липсваше само чашката кафе на закуска. Купиха креват, бръснач (Бари бе забравил да вземе своя), Жеан го представи на хазаина си като мосю Бари, свой роднина от Оверн, и животът им окончателно се уреди. Часовникът им донесе баснословно богатство — четири златни монети, достатъчно да се изхранят цяла година. Часовника продадоха като старинна вещ, изработена в Илирия; купувачът, висш придворен на негово величество, тъкмо търсел нещо достойно за подарък на краля; когато съзря надписа на фирмата „Братя Хамилтън, Ню Хейвън, 1881“, само кимна многозначително. За жалост той не успя да връчи подаръка си, скоро се озова в една килия на замъка Тур, където Луи XI затваряше

провинилите се придворни, и часовникът, може би, още бе там, пъхнат зад някоя тухла в развалините на Плеса; важното бе, че двамата учени не пострадаха. Сутрин те се разхождаха из града, разглеждаха Бастилията и парижките храмове или посещаваха разни второстепенни поети, от които се интересуваше Бари; след закуска разговаряха за електричеството, за атомната теория, за откритията във физиологията и другите науки, които интересуваха Леноар, извършваха някои по-прости химични и анатомични опити — почти винаги неуспешно; след вечеря просто беседваха. В тези дълги непринудени разговори те се пренасяха мислено в различни векове, но накрая винаги се връщаха към дружбата си, към настоящето в полутъмната стая с широко отворения в пролетната нощ прозорец. След две седмици вече им се струваше, че са се познавали цял живот. Бяха безкрайно щастливи. И двамата разбираха, че не ще могат да използват получените знания. Как би могъл Пениуизър да докаже в 1961 година, че познанията му за стария Париж са истински? Как би могъл Леноар да докаже в 1482 година истинската ценност на научния метод на познанието? Но това никак не ги огорчаваше. Те и преди това не се бяха надявали, че някой ще се заинтересува от техните занимания. Жадуваха само за едно — за познания.

И така, за първи път през живота двамата бяха щастливи; толкова щастливи, че в тях взеха да се пробуждат някои желаниа, задушавани преди това от жаждата им за знания. Една вечер, както си седеше на масата срещу Жеан, Бари каза:

— Предполагам, че и ти като мен не си помислял досега за женитба?

— Не, разбира се — неуверено отвърна Жеан. — Аз съм все пак духовно лице, макар санът ми да е скромнен... пък и не ми беше до женитба...

— Това е скъпо удоволствие. А и никоя уважаваща се жена от моето време не би се съгласила да живее така, както съм свикнал да живея аз. Американките са дяволски самоуверени и делови, блестящи са, но ме смуцават...

— А нашите жени са дребни и черни като бръмбари и зъбите им са гнили — мрачно каза Леноар.

Тази вечер не говориха повече за жени. Но на другия ден и на следващия отново се връщаха на тази тема, а на третата вечер, след

като успешно бяха отделили нервната система на една жаба и бяха изпили по този случай две бутилки „Монраше“ от 1474 година, малко се понапиха.

— Чети заклинанието, Жеан, ще повикаме някоя жена — със сладострастен бас предложи Бари и се ухили като химерата на катедралата.

— Ами ако този път се появи дяволът?

— Много важно, разликата няма да е голяма.

Те неудържимо се разкискаха и начертаха пентаграмата.

— Слушай ме и изпълнявай... — започна Леноар.

Но неочаквано се разхълца и Бари дочете заклинанието. Когато свърши, облъхна ги студен вятър, замириса на блато — и в пентаграмата се появи същество с дълга черна коса и див ужас в очите, то отчаяно хленчеше.

— Ей богу, жена е — каза Бари.

— Нима?

Да, жена беше.

— Вземи моята пелерина — каза ѝ Бари, защото нещастната трепереше, облещила уплашено очи.

И той я наметна с пелерината. Жената машинално се зави с пелерината и промърмори:

— Грациос аго, доминe.

— Латински! — завика Леноар. — Жена, пък говори на латински?!

Той беше така дълбоко потресен, че дори Бота по-бързо се съвзе от изживения ужас. Оказа се, че била робиня в дома на заместник-префекта на Северна Галия, заместник-префектът живеел на по-малкия остров сред блатата на островния град Лютеция. Бота говореше латински със силен келтски акцент и дори не знаеше кой е римският император по времето, от което бе дошла. Истинска дъщеря на варварско племе, презрително забеляза Леноар. Да, вярно, тя беше невежа, мълчалива, смирена, дивачка с грива сплъстена коса, бяла кожа и ясно сиви очи. Заклинанието я бе измъкнало от най-дълбокия сън. Когато двамата приятели я убедиха, че не сънува, тя явно си обясни случилото се като някакъв каприз на своя чуждоземен всемогъщ господар и прие участието си без повече да разпитва.

— Длъжна съм да ви прислужвам, нали, господари мои? — осведоми се тя плахо, но не навъсено, като гледаше ту единия, ту другия.

— На мен — не — измърмори Леноар и добави на френски, обръщайки се към Бари: — Аз ще отида да спя в килера.

Той излезе.

Бота вдигна очи към Бари. Нито един гал не притежаваше такъв величествен ръст, а дори и римлянин; нито един гал и нито един римлянин не бе приказвал с нея така добродушно.

— Светилникът догаря — каза тя. (Бота не беше виждала досега свещ). — Да го духна ли?

Срещу допълнително заплащане — два сола на година — хазаинът им разреши да подредят в килера втора спалня, и Леноар остана да спи пак в мансардната стая. На идилията на приятеля си той гледаше с мрачен интерес, но без завист. Между професора и робинята пламна нежна, възторжена любов. Предишният живот на Бота е бил тежък и жесток, никой не се отнасял с нея като с човек. И само за една седмица тя разцъфна, оживи се и излезе, че под кротката покорност се е стаявал жизнерадостен характер и жив ум. Една вечер Жеан чу (стените на мансардата бяха тънки) Бари да й казва:

— Ти ставаш истинска парижанка.

А тя отвърна:

— Ако знаеш само колко съм щастлива, че не трябва все да съм нащрек, да се боя от всичко и от всекиго... че не съм вече самотна...

Леноар седна на кревата и дълбоко се замисли. Посред нощ стана, пригответи безшумно сяра и сребро, начерта пентаграма и разтвори скъпоценната книга. И съвсем тихичко, боязливо зачете заклинанието.

В пентаграмата се появи малко бяло кученце. То се сви, подвило опашка, после плахо запристъпва към Леноар, подуши му ръката, загледа го с влажните си ясни очички и тихичко, умолително заскимтя. Малко кученце, загубило господаря си... Леноар го погали. Кученцето лизна ръката му и радостно заподскача. На белия кожен нашийник имаше сребърна пластинка с надпис: „Хубавелка. Принадлежи на Дюпон, улица Сена, 36, Париж, VI район.“

Хубавелка изяде коричка хляб и заспа, свита на кълбо под стола на Леноар. Тогава алхимикът пак разтвори книгата и зачете все така

тихо, но този път без смущение и страх, той вече знаеше какво ще се случи.

На сутринта Бари излезе от килера-спалня и замръзна на прага. Леноар седеше на леглото си, галеше бяло кученце и разговаряше оживено с особата, която седеше на края на леглото — висока жена с огненочервена коса, в сребърна дреха. Кученцето залая. Леноар каза:

— Добро утро!

Червенокосата жена чаровно се усмихна.

— Дявол да го вземе — промърмори Бари (на английски). После каза: — Добро утро. Вие откъде се взехте?

Жената приличаше на кинозвездата Рита Хейуорт, само че облагородена... По-скоро съчетание между Рита Хейуорт и Мона Лиза.

— Аз съм от Алтаир, приблизително от седмото хилядолетие след вашето време — отвърна тя и се усмихна още по-очарователно. Говореше френски по-лошо от някой американски колежанин-футболист. — Аз съм археолог, ръководя разкопките в развалините на Третия Париж. Извинете ме за ужасното ми произношение, вашия език научихме, нали разбирате, само от надписите.

— От Алтаир? От звездата? Но видът ви е съвсем земен... така поне ми се струва...

— Преди около четири хиляди години на нашата планета пристигнали хора от Земята... тоест три хиляди години след вашето време. — Тя се засмя още по-очарователно и погледна към Леноар. — Жеан ми обясни всичко, но още не мога да свикна.

— Тия опити са опасни, Жеан! — с упрек рече Бари. — Досега, знаеш ли, имахме рядък късмет.

— Не — възрази французинът, — това не е само късмет.

— Но в края на краищата с черната магия не бива да си играем... Извинете... нямам честта да зная името ви, госпожице...

— Къослк — назова името си тя.

— Вижте какво, госпожице Къослк — без дори да се запъне, продължи Бари, — науката във вашето време трябва да е отишла много напред... кажете какво ви е мнението за магиите? Има ли изобщо магии? Може ли да се нарушават наистина природните закони — защото излиза, че ние ги нарушаваме, нали?

— Никога не съм виждала истинска магия и не съм чувала за потвърден от науката случай.

— Тогава какво излиза?! — завика Бари. — Защо това идиотско старо заклинание действува за Жеан и за всички нас — единствено то и единствено тук, и с никого друго досега подобно нещо не се е случвало през петте... не осемте, не петнадесетте хиляди години, откакто съществува историята? Защо е така? Защо? И отде се взе това дяволско кученце?

— Кученцето се е загубило — каза Леноар, мургавото му лице беше много сериозно. — Загубило се е на остров Сен-Луи, недалеч от тази къща.

— А аз разглеждах намерените глинени съдове в развалините на една къща на Втория остров, в четвърти участък на разкопките, сектор „Д“. Такъв чудесен пролетен ден, а на мен ми беше неприятен. Просто отвратителен. И денят, и работата ми, и хората наоколо. — Къослк спря отново задълго спокойния си поглед на дребничкия суров алхимик. — Опитах се да го обясня на Жеан тази нощ. Разбирате ли, ние усъвършенствувахме човечеството. Сега всички сме много стройни, здрави, красиви. Не знаем какво е пломба. А на всички черепи при разкопките от Ранна Америка зъбите са с пломби... Между нас има хора с тъмна, бяла и златиста кожа. Но всички са красиви, здрави, уравновесени, решителни, преуспяващи. Каква професия ще имаме и степента на успеха ни се определят предварително още в държавните детски градини. Но понякога се случва някой ген да е дефектен. Както е при мен, например. Решиха, че трябва да стана археолог, защото учителите ми виждаха, че аз всъщност не обичам живите хора. Хората ми навяваха скука. Външно са все еднакви, като мен, а вътрешно ми бяха чужди. И когато всичко около теб е толкова еднакво, ти вече не се чувствуваш у дома си... И изведнъж попаднах тук, вярно, не е достатъчно чисто и достатъчно топло. Но видях катедрала, а не развалини. Срецнах човек — вярно, по-нисък от мен, с развалени зъби, но с пламенна душа и нрав. Най-послед съм у дома, тук мога да бъда такава, каквато съм всъщност, не се чувствавам вече самотна!

— Не е самотна — тихо каза Леноар на Пениуизър. — Самотата! Не си ли помислил, че именно самотата може да е магията... че самотата може да е по-силна от всякаква магия... всъщност, това не противоречи на законите на Природата, нали?

На вратата се появи Бота. Лицето ѝ, в рамката на непослушните черни коси, бе поруменяло. Тя свенливо се усмихна и учтиво поздрави гостенката на латински.

— Къослк не разбира латински — с истинско наслаждение рече Леноар. — Бота ще трябва да научи френски. Нали френският език е езикът на любовта? Хайде сега да излезем и да купим хляб, аз нещо поогладнях.

Той се загърна в своята проядена от молци черна пелерина.

А после всички се отправиха да купят нещо за закуска. Отпред вървяха алхимикът с междузвездния археолог; подире им крачеха галската робиня и професорът от колежа в щата Индиана, хванали се за ръце те разговаряха на латински. По тесните улички имаше много хора, слънцето ярко светеше. Високо в небето се извисяваха квадратните кули на катедралата Парижката „Света Богородица“. Леки вълни пробягваха по реката. Беше април и в Париж, край бреговете на Сена, кестените цъфтяха.

Разказът е публикуван в списание „Космос“, брой 6 от 1980 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.